

KRONPRINSEN FRÅN SUNDSVALL

- LARS ÖHMAN OCH 167 NORRLÄNSKA GÄDDOR ÖVER TIO KILO

Är det ens möjligt? Tanken svindlar. Med 167 svenska gäddor över tio kilo fångade norr om Hudiksvall positionerar sig Lars Öhman som en självskrivna gigant i svensk gäddfiskehistoria. Sportfiskarnas Oscar Trowald berättar historien om en ödmjuk sportfisketänkare som har vikt sitt liv åt det han älskar allra mest. Att fiska gädda. *Text: Oscar Trowald Foto: Lars Öhman, Svanthe Harström*

Att rent objektivt sikta på att slå fast vem som är Sveriges störste gäddfiskare genom tiderna är givetvis en naiv ambition. Den fullständiga mätbrädan finns inte. Kanske är frågan inte ens intressant. Alla betraktare är såklart likväl välkomna att ha sina egna favoriter. Flera initierade väljer i frågan att framhålla Vättern-mästaren Thomas Folkesson (se *Svenskt Fiske 2017/3*). Den mångsidige och metodutvecklande "Professorn" från Heby är också den som brukar tillskrivas titeln "flest svenska tior genom tiderna", med sina makalösa 172 fångade storgäddor. Mängden tior är också såklart ett av de självskrivna måtten i sökandet efter de stora i svensk gäddhistoria. Den runda siffran tio kilo är drömvikten för nästan alla svenska gäddfiskare. Och klamrar vi oss fast vid just detta prestigetunga mått är det få som idag tvekar på att Lars Öhman från Sundsvall kommer att stoltsera som nummer ett i grenen inom en snar tid. Blott en handfull gäddor saknas. Lägg till att Lars "bara" är 39 år. Titeln kronprins känns alldeles rimlig. Att liksom gäddmetenestorn Henrik Stale kalla honom "kungen i norr", tycks självklart.

Lars tior – metod för metod

Metod	Antal
Spinnfiske	93
Flötmete/flötestrolling	37
Ismete	29
Trolling plast	7
Vertikalfiske	1
Totalt	167

Ett sagolikt norrländskt gäddfacit som spänner över 23 år. Av fiskarna väger 39 stycken över storfiskgränsen 12 kg. Övervikten av spinnfisker är slående. Sitt hemlighetsmakeri till trots har Lars bidragit till att etablera södra Norrland som en gäddregion vilka många idag tittar mot: "Skilnaden mot för 15 år sedan är enorm. Då var vi ensamma. Man kunde lämna bil med släp på båttrampen. Idag är vi rätt många - även här."

En norrländsk arena

Den geografiska arenan gör nämligen Lars unik. De mest framgångsrika tiokilossamlarna firade under svenskt gäddfiskes gyllene era 1980–2010 stora triumfer i då världsunika gäddfiskemiljöer – i de storfisktäta Östersjöskärgårdarna, Vättern, Göta älv och i en rad tunga kassodlingssjöar. Idag tycks många ha flyttat vidare till Väneren. Lars har å sin sida stridit på i en mellannorrländsk region som få hade tittat åt för 20 år sedan. Det skulle även kunna hävdas att regionen i sig inte på långa vägar bär eller har burit någon särskilt unik potential. Med tid, begåvning och svårslagen dedikation har Lars istället destillerat otroliga resultat ur ett lapptäcke av i huvudsak mer eller mindre okända vatten. Hans facit av tior från 17 olika vatten i regionen är ett livsverk värt att buga inför.

Vi ska också minnas att Sundsvall knappast var ett gäddfiskemecka när Lars plockade upp sitt första gäddspö i början på 1990-talet. Otroligt långt därifrån. Lars befann sig i ett lax- och pimpelfiskeland där vägar till kunskap var svårtillgängliga. Inlärningsprocessen var långsam. Den klassiska filmen "Gädda" med Pär Lindberg var en tidig inkörsport. Trägna spinnfiskeförsök i Trosa- och Furusunds-stil gjordes under flera år i Björkefjärden tillsammans med fiskebrodern Richard Persson utan märkvärdiga resultat. Som 17-åring kom första tian 1996. Det skulle dröja fyra år tills nästa fullträff.

Proximala utvecklingszoner

Efter millennieskiftet började Lars arbeta i sportfiskebutik. Det innebar en direkt kunskapsventil in i frågan om intressanta gäddvatten. Faktor X i gäddfiske. Glada julklappsköpande mormödrar berättade om småsjöar med tjocka sommargäddor på singulära dragroddsförsök och hederliga farbröder talade högt om världiga jätteklossar i nät. Ni fattar. Ett lyhört butiksöra gav vägar fram. Och gör än idag.

Lars Öhman med sina fiskedagböcker på butiksdysken hos sin mångåriga arbetsgivare PO:s Fiske (även känt som Fiske.se) i Sundsvall. Lars är välkänd för sin noggranna dokumentation: " - Jag har noterat allt, varenda gädda sedan 1995." Årsdagböckerna har varit en återkommande julklapp från mamma Margaretha i 25 års tid.

Lars med en av de tidiga tiorna från isen. Sportfiskarnas egen medelpad Joakim Eriksson har kunnat följa Lars på distans sedan 90-talet: " - Lars är en ytterst ödmjuk och mångsidig fiskare. Att på så relativt kort tid fånga så många stora gäddor utan att ha rest för att ta del av de "lätta" arenorna är i mina ögon en stor bedrift. Att så många av hans gäddor är tagna på spinn gör det än större."

Richard Persson och Lars Öhman - vänner och gäddfiskefanatiker som har följt varandra i sitt fiske sedan barndomen. Lars: " - Richard har betytt väldigt mycket för mitt fiske. Resan har vi gjort tillsammans. Det finns inte ett enda gäddvatten som jag inte skulle kunna tänka mig att dela med honom."

Enbart kunskaper om var det finns stora gäddor bygger inga triumfer. Precis som för alla gäddmästare handlar det om att lägga det långsiktiga pusslet – den totala förtrogheten med metoderna och att tackla rätt vatten på rätt sätt vid rätt tillfälle – "watercraft". Detta tar tid. Ännu mer så där inte gäddfiskekulturen finns rotad.

Om vi grovt skulle översätta pedagogen Lev Vygotskys klassiska begrepp "proximal utvecklingszon" till gäddfiske skulle vi kunna säga att alla vi som fiskar gädda besitter en potential att utveckla vårt fiske, men att nästa steg i vår utveckling ofta är beroende av aha-upplevelser genom att på nära håll betrakta aktörer som ligger längre fram i sin utveckling. Nyfikenhet och motivation är nycklar i processen, Lars har haft ett överflöd av båda.

Ett möte på en inbjudande våris kom att ge en rejäl utvecklings-skjuts vintern 1999. En tillfällig besökare söderifrån bjöd på en regelrätt uppenbarelse genom kombinationen av kort spö, rulle och angelvippa. När Lars och följeslagaren Rickard gick fram för att prata med nydanaren gav en vippa fäll och en tung gädda på 9,6 kg kom upp ur hålet. Lars och Richard tittade storögt på varandra och budskapet "vi lär skaffa ismetespön", tänktes unisont. En ny storgäddemetod kunde nu nötas hårt under tidiga och sena vintrar. Tiorna började ganska snart att komma med regelbunden intervall.

- Framgång föder framgång. Ismetet gav självförtroende och visade vad vi kunde finna i de vatten vi fiskade, minns Lars.

Framgången i fisket med betesfisk gav också en stärkt tro till att satsa på flötestrolling under höstarnas kallnande vatten. Kring 2004 gavs nästa zonskjuts i utvecklingen genom upplevelser i en lokal regnbågsodlingssjö. Den klassiska gädd-duon Christer Lindström och Joakim Eriksson (se Svenskt Fiske 2019/1) gästade norr och fiskade fullständigt byxorna av Lars på nära håll.

- Jag minns att jag stod i båten och tittade när de började skicka ut stora betesfiskar med korta släpp bakom paravaner och tänkte "va fasen, de krattar ju av hela sjön". Jag hade varken fiskat betesfisk bakom paravan eller med beten så strax under ytan. Jag insåg snart att det var så man skulle fiska arga, hungriga höstgäddor. Tidigare hade jag fiskat alldeles för djupt. Resultaten kom direkt när jag själv började köra, det var helt grymt.

Fisket med betesfisk från is och i öppet vatten har till dags datum gett Lars 66 gäddor över tio kilo. En fantastisk siffra säklart. Ändå bleknar den vid jämförelse när vi närmar oss spinnfiskaren Lars Öhman.

En spinnfiskereses

Det är med spinnspöet i hand som Lars Öhman har nått sina allra största triumfer och det är som sådan många känner till honom. Bland annat via hans Instagram – Sveriges kanske mest sevärda sportfiskekonto. Att antalet tior på spinn är så pass hissnande som 93 är det nog samtidigt få som känner till.

Den verkliga zonförflyttningen kom med det tidiga jerkfisket redan innan filmen *Gäddfeber*. Det var genom den specifika och USA-influerade metoden som de riktiga grunda vattnen kunde börja fiskas effektivt. Synen av hur gäddorna slängde sig över en sjutums Pig satte adrenalinstinna avtryck med mycket fisketid och framgångar som följd.

-Det gav bensin på elden, självförtroende och en vilja att fiska fler olika vatten, minns Lars.

Efter en misslyckad gäddresa till Rügen 2005 gjordes nästa riktiga zonförflyttning. Lars åkte ner med asken full av vobbler men insåg snart att både tillresta svenskar och hemtama tyskar fiskade stora shad-jigggar. Tyskarnas sätt att fiska hårt och nära botten med stora jigggar i djupare klara vatten kom omedelbart att vidareutvecklas efter norrländska förhållanden vid hemkomsten och öppnade upp nya möjligheter att angripa nya och gamla vatten på nya sätt. Det moderna jiggfisket efter gädda kom efter 2010 att bli Lars kanske absoluta adelsmärke.

Med en ocean av satsad fisketid och med en bred palett av metoder och intressanta gäddvatten inledde Lars Öhman en fullständig unik resa inom svenskt gäddfiske. Med ett facit som sannolikt saknar motsvarighet på de flesta europeiska breddgrader. Under perioden 2003 till 2017 skulle Lars i regel fånga 8–15 tior per år. Som mest 20. I takt med ett allt skickligare pusselläggande började också Lars från 2011 att bygga ett topptiofacit med idel gäddor över mastiga 13 kilo. Mot slutet av säsongen 2016 kunde Lars summera sanslösa 157 väldokumenterade gäddor över tio kilo. Vad bara Lars vid denna tid kände till var att han också nosade på sina drömmars fisk.

Kronan på ett verk

Var det någon svensk gäddfiskare man kunde unna en gädda över 15 kilo 2016 var det Lars Öhman. Förvisso finns det glada semesterfiskare som har fångat sin första tia på drömska 15 kilo, men nog blottar fallet med Lars hur otroligt svåruppnåelig en gädda över 15 kilo är i många regioner i Sverige. Längre hade också tanken på en 15-kilos varit mer av en dröm än ett mål.

- Hade jag haft det som ett mål hade jag åkt till vatten där jag med säkerhet visste att de fanns. Men när jag 2011 för första gången i mitt liv fick se en 15-kilogädda på nära håll förändrades något. Det var en magisk upplevelse att håva fisken och jag var nog mer uppspelt än Steven som fångade den. De fanns ju i vattnen jag fiskade! När man verkligen fick se en så stor fisk blev det mer av ett mål att få en själv. Jag började göra allt mer märkliga och extrema turer under kommande år, ofta ensam.

Senhösten 2016 var Lars något verkligt stort på spåren. Han hade hittat rätt vatten. Och hittat fisken. Med två tior på strax över metern och två fina tolvkilos på endast 110 cm, visste Lars att en eventuell fisk på 120 cm kunde vara gäddan han drömt om. Vintern närmade sig dock och isen kunde lägga sig när som helst. I vad som skulle bli årets sista skälvande pass nöp en gädda av majestätiska mått Lars spinnfiskade gummibete i komplett mörker.

Nummer 5 på listan nedan. Lars: " - Långsam förleksspinn är nog favoriten. Det är ofta ett svårt fiske, men enormt tillfredsställande när man lyckas."

Lars Öhmans tio-i-topp

År	Vikt	Längd	Metod	Bete
2016	16,76	120 cm	Spinnfiske	Shadteez
2017	14,90	126 cm	Spinnfiske	Hypoteez
2019	14,46	129 cm	Spinnfiske	Hypoteez
2013	14,22	118 cm	Spinnfiske	Reel eel
2012	14,18	119 cm	Spinnfiske	Platypus
2008	14,14	128 cm	Ismete	Abborre
2011	13,70	118 cm	Ismete	Mört
2014	13,62	113 cm	Spinnfiske	Fox shad
2013	13,60	112 cm	Spinnfiske	Fox shad
2011	13,42	130 cm	Spinnfiske	Relax shad

En avundsvärd lista som vittnar om en gäddfiskare som fortfarande utvecklas. Notera att topp tre är fångade under de senaste fyra åren. Noterbart är också att sju av tio är tagna på spinnfiske med gummibeten.

Efter en snäll men tunggungande resa in till häven sjabblade Lars och fisken handlandades på backhand utanför häven. Fisken var då helt loss från krokarna.

- Jag var uppumpad av adrenalin och förbannad på mig själv och tänkte inte att fisken skulle väga vad den gjorde. Först när den låg på mattan och jag lade handen mot skallen förstod jag hur stor den var. Det hade inte gått att lägga ett hekto till på fisken. Jag blev ändå chockad av vikten vid invägningen, 16 760 gram. Det var mitt största och lyckligaste ögonblick som gäddfiskare. Och resan dit var värd allt. Samtidigt kände mig nöjd, nästan klar. Det skulle dröja ett tag att komma tillbaka.

Stava till proportioner. Lars med drömfisken som tog nästan 25 år av dedikerat gäddfiske att fånga.

Världspremiär i sportfiskemedier för Lars Öhman's fullträff på 14,46 kg från i våras. Visst jagar gäddor i mörker.

Kärleken till gäddfisket

Men Lars Öhman är tillbaka. Med samma driv som tidigare. Hans dröm är en ny gädda över 15 kilo, snarare än 200 gäddor över tio kilo. "Ju större fisk, ju större kick", är erfarenheten. När jag möter Lars kring hans egen prestation blottar han genom sitt sociala, positiva och lite pliriga sätt att vara en väl omvittnad, nästan extrem ödmjukhet.

- Antal tior har aldrig varit en tävling för mig, de har liksom bara kommit. Det är ju nästan snarare att jag skäms än att vara stolt. Normala människor har ju gjort annat i sitt liv. De har inte tiden som jag har lagt. Men jag är jätteglad för mina fiskar och alla har kommit genom att jag älskar att fiska gädda, inget annat har gett mig samma glädje i mitt liv. Jag har varit hur lycklig hur som helst genom hela livet, jag har gjort precis det jag velat göra, hade jag dött imorgon hade jag inte ångrat någonting. Gäddfiske för mig är det ultimata äventyret och kicken – hugget, tungunget, att se fisken i vattnet och sedan vikten. Jag kan inte se hur jag någonsin skulle tröttna.

Fiskekamraten sedan tonåren, Marcus Holmström, ger en kompletterande bild av kronprinsen från Sundsvall:

- Lasse är en så rakt igenom ödmjuk person som aldrig haft ett behov av att hävda sig. Han gläder sig också enormt mycket med sina vänners fångster på ett väldigt genuint vis. Han är ju såklart också en enormt skicklig fiskare

och har en grym bredd. Och detta bygger enligt mig inte enbart på att han skulle lägga mer tid än alla andra. Vissa saker är medfödda, han har det där lilla extra. Allt han gör är så genomtänkt, tålmodigt och noggrant – hur han agerar i alla situationer i fisket, allt är så lugnt och naturligt. Och kollen när det är läge och vart är ju otrolig – han fiskar aldrig i onödan. Jag är säker på att han aldrig kommer att sluta. Man insåg redan vid 100 gäddor över tio kilo att det skulle bli 200. Detta är hans grej och han är född att göra det.

*

Dedikation och känsla. Dessa har varit ledorden i min fleråriga gäddfiskehistoriska artikelserie och ramar väl in Lars och de individer vi har mött på vägen. Texterna kan också läsas som min stillsamma önskan om vad svenskt gäddfiske kan vara och vad det för mig innebär att vara en sportfiskeprofil; den oförställda kärleken till målarten, de inspirerande fångsterna, mångsidigheten, nyfikenheten, integriteten, ödmjukheten, självständigheten, upptäckarandan och det måttfulla behovet av bekräftelse. Det är föredömen som kommer att vara viktiga för framtiden i svenskt storgäddfiske. Under tecknad kan inte tänka sig ett mer värdigt slut i denna skildring än att lämna med Lars Öhman från Sundsvall.

ÖVERVÄGER DU FYRHJULSDRIFT SOM TILLVAL? TÄNK OM.

Till skillnad från våra konkurrenter är våra bilar byggda för fyrhjulsdraft och vi har det alltid som standard*. Det garanterar säkerhet, framkomlighet och en körupplevelse utöver det vanliga. Med högsta betyg i Euro NCAP och det världsledande förarassistanssystemet EyeSight är det svårt att hitta en säkrare bil, oavsett vilket äventyr du ska ut på.

Subaru Outback fr. 329.900:–

Bränsleförbr. bl. körn. 7,3/8,6 l/100 km. CO₂-utsläpp: 166/193 g/km (enl. NEDC/WLTP).
Bilen på bilden är extrautrustad. *Vår sportbil Subaru BRZ finns endast med bakhjulsdraft. **Eller vid 1500, 3000 och 4500 mil.

3 ÅRS FRI SERVICE**

SUBARU

Confidence in Motion